

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

7. Recentiorum Scrupuli tres expediti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

merito esse non posse docerent: nempe quia præsupposita ex parte actus primi scientia media dirigente electionem, & collationem absolutam auxilij efficacis, actusque proinde conditionata funtione, qua efficax illud extrinsecus constituitur, nequit ex electione, & collatione absoluta auxilij illius, potestate vlla, non esse, vel actus, vel omisso conditionate sub illo auxilio, si donetur, supposita, atque infallibiliter per scientiam mediam, & electionem ipsa directam absolute antecedens ad auxilij, & actus absolutam positionem. Hoc tamen argumentum seu æquiuocationem dissecimus, detrimimusque fallaciam d. 1. de providentia questione 1. certamine s. vbi impossibilitatem extremi oppositi omissioni, vel actui conditionate futuro sub auxilio ex scientia media, eiusque directione absolute electo, & collato consequentem solum, & logicam siue illationis eiusdem in statu vno ad seipsum pro alio, nusquamque antecedentem naturæ & causalitate (quæ sola libertati actus, & indifferenti potestati, seu libertati causæ in actu primo officere valet) esse posse monstrauimus; solum instari posset decreto illo reflexo posito dandi auxilium, si efficax præiudicaret, secus si inefficax nulla præsupposita scientia media posset contingere nullum auxilium efficacis præiudici: ex eo autem decreto determinatus est Deus ante omnem vltim, etiam conditionatum creaturæ libertatis ad non dandum auxilium sufficiens: ergo tunc non posset constituere in actu primo libertatem, seu proximam & indifferentem ad vtrumvis creaturæ illius voluntatis potestatem: quia nullum auxilium dari tunc à Deo posset, quo ea indifferens potestas constitueretur. Non efficax, quia nullum est, nec præiudici potest, non sufficiens, quia sufficiens à Deo donari ex decreto illo reflexo repugnat. Respondetur calum esse contra suppositum questionis, quæ est de decreto conferendi auxilium efficacis, & non aliter, quod prædestinatio conferatur, & respectu cuius de facto efficax est. Secundo ex parte Dei prædestinantis casus est absolute impossibilis ratione absoluti eius dominij, & potestatis in liberas omnes rationalis cuiusvis creaturæ actiones, & cumuli proinde auxiliorum actiue in omnipotentia ipsius clausorum, vt cum hoc etiam Doctore supponimus. Demum hic Doctor plus argumentis suis probat, si quid probat, quam velit: nempe eo decreto non minui solum actus libertatem, sed funditus euerit, quod tenuit, vt argumenta perpendenti constaret. Secundo, & conclusio, & argumenta ipsius cum his, quæ sequentibus capitibus, maxime penultimo, & vltimo docet, & discurrit minus coherent, vt lector doctus videbit. Nos enim verosimiliorem doctrinam sectari credere, & vindicare cupimus, neminem nisi vt opus ad id fuerit, infectari.

CERTAMEN VII.

Recentiorum Scrupuli tres expediti.

EST vero secundus Recentiorum scrupulus: An, vt electione prædestinatio auxilium efficacis, quia efficax ex scientia media de ipsius efficacis directione eligatur, ac prædestinatio propria, vt diximus, donetur, ex intentione præsertim inefficacis boni vltus ipsius, & obtentionis gloriæ per ipsum, opus sit eius efficaciam electione ipsa amari, vt à reprobo, cui bonus vltus auxilij præstiti, & gloriæ affectio per illum æque scio à Deo intenditur (vt nunc supponimus) discernatur. Amari debere ea electione prædestinatio ad discretionem illam à Deo faciendam & eligendum auxilium efficacis quia efficax prædestinatio, censent. Soarius 1. de essentia prædestinati, capite 7. numero 10. & Recentiores plures, quibus aniam præbuit Herize contendens speciale beneficium respectu prædestinati à Deo esse non posse, ni expresse, & directe auxilium efficacis, quia efficax electione discretiva prædestinati à reprobo adeo ametur vt ex ipso recitauimus ex d. 22. capite

tertio, numero 24. versus Tertium. Quia de illis quo prædestinatus, & reprobis, quoad amorem Dei formaliter affectum pares sunt: cum ex æque scia intentione salutis eorum apponatur auxilij cultus, quodque intentio sufficiens pro reprobo, quam efficacis pro prædestinato. Secundo arguo pro Recentioribus, quia eligi auxilium efficacis, præstitumque efficacis nequit esse, nisi ob motum efficacis eius præstare: alias nec opus esset illam vt eligeretur auxilium illud præstare, nec eligi, quia efficax dici posset: et mouere illam, vt auxilium eligatur & ametur, nequit nisi eadem efficaciam ametur: ergo, vt eligatur prædestinatio quia efficax, debet efficaciam ipsa expresse & formaliter electione ipsa amari.

2. Dicendum nihilominus est: vt auxilium efficacis, quia efficax, seu non eligendum, si inefficax præstetur, electione prædestinatio à Deo absolute eligatur, & apponatur amari eius efficaciam opus non esse. Probat primum ex dictis certamine tertio, numero secundo. Etenim ex eo præstare, quod efficaciam auxilij præstare, atque ex intentione inefficacis, determinatur tamen boni eius vltus, & consequentis gloriæ à prædestinato ductus, & ex scientia illa directus ad electionem efficacis prænoti Deus procedat, tamen eius efficaciam expresse, & formaliter electione ipsa non amatur, curare tamen illam ex intentione ipsa magis debet vltus, & gloria prædestinati, quam de ipsi curare, ut ex scientia illa, sed ex scientia simplicis intelligentie elegisset pro illo sufficiens solum, vt reprobo eligere certissimum est. Insuper ita directam electionem auxilij efficacis ex intentione illa habitam esse voluntatem interpretati, & exercite (etsi non efficaciam absolute) actiuam boni vltus prædestinati, quod non habet electio auxilij sufficiens pro reprobo: unde, & gratia, & beneficij specialis habere efficaciam præfutionis auxilij, ita electi, & collati donationem ostendimus certamine quarto à medio numeri tertii, & deinceps: in autem satis discernitur affectus prædestinati à reprobo: tamen in salutis intentione nota, & paria sint in Dei affectu æquales, nec efficaciam auxilij electione ipsa ametur, dummodo ideo, quia prænoti eligatur, atque inde, & de intento hinc magis à Deo electione ipsa, quæ illius interpretati voluntas est, asserens prædestinatio, vt dixi, certamine 1. logicam & consequentem illius obtinendi necessitatem à determinationem.

3. Etenim inde perspicuum est intentionem illam salutis, & gloriæ prædestinati æqualem etiam, illi, quam Deus habet gloriæ, & salutis reprobo, respectu huius totas suas vires, & motionem affectiuam non replicare de facto, & exercere: quandoquidem, nec effectus efficacis alterius auxilij mouet Deum de facto, vt præ sufficiens, quod reprobo confert, effectus illud donet: nec scientia inefficacis auxilij sufficiens, quod ei donat, ne donet illud detineatur. At respectu prædestinati intentio salutis æqua etiam totam suam affectiuam motionem explicat, & exercet: cum Deum intendendo ne auxilium donet, quod sufficiens solum scientia conditionata nouit: tum mouendo, vt donet, quod efficax prænoti, scientia eadem. Quo fit, vt, licet electione ipsa efficacis auxilij eius efficaciam, finemque gloriæ expresse, & formaliter non ametur, impellatur tamen, & motione affectiva intentionis eius electione auxilij, quia efficax prænotum est, exercite, & in actu secundo ametur ea eadem ipsa intentione salutis prædestinati magis, quam reprobi respectu cuius, quia licet salutis eius intentio, non tamen totam suam affectiuam virtutem, & motionem in Dei voluntate exercet: inde ad rationem ab Herize tactam patet solutio, atque ad secundam à nobis subiectam: cum enim non ametur expresse electione ipsa auxilij eius efficaciam prænoti, amatur tamen interpretatiue per illam & intentione ipsa formaliter exercite, & in actu secundo affectiuæ motionis, quam intentio illa in se immoderata & intrinsecam habet: & quam, ni efficaciam auxilij media scientia præcederet, electione ipsius exercere non posset: quare & verum est, quia efficax ex ea intentione absolute eligi, & apponi.

4. Tertium

4. Tertiam probationem conclusionis primæ secundam super re eadem conclusionem eiusque probationem ita subiungo. Dicendum est secundo: electione ipsa mediæ efficacis, quid prævisi efficacis, nequit expresse, & formaliter eius efficacia amari: ex hac conclusione si probetur prima, quæ negativa de facto est, probata firmiter manebit: à negatione quippe potentie, tam physice, quam logicæ seu possibilitatis ad negationem actus generis alterius est illatio legitima. Probatur secunda hæc conclusio: quia efficacia auxilij amari electione illa (inno affectu illo Dei) nequit amore desiderij, aut complacentiæ: ergo nec potest electione illa regulari per scientiam mediæ absolute amari: siquidem alterutro solum ex his amoribus à Deo amari potest quod amandum ab ipso est. Antecedens probatur: atque in primis non posse amari electione illa amore desiderij patet: siquidem desiderium nequit esse de re, quæ ad ipsum supponitur pro eo statu, siue, ut esse supponitur: quia desiderium omne essentia sua est de re, ut sit, vel saltem ut in alio statu, vel aliter sit, quam ante desiderium esse supponitur ac desideratum proponitur ac innotescit: atqui Deo proponitur efficacia auxilij illius per scientiam mediæ electionis auxilij efficacis directricem, ac proinde ad eam supponitur: ergo nequit auxilij efficacis præcognita, & præsupposita electione illa amore desiderij amari, sed nec amore complacentiæ: quia complacentia solum potest esse de obiecto eiusque bonitate absolute existente, cuiusmodi non est obiectum possibile, aut conditionate futurum: alii efficacis auxilij præcognita per scientiam mediæ electionis prædestinatæ directricem stat formaliter in futuritione conditionata boni vñs, & consequentis gloriæ per illum, si illud auxilium donec: ergo nequit esse de efficacis auxilij illius amor complacentiæ. Maior est nobis certa & statuta controversia 4. de voluntate d. 2. & ex qua amore complacentiæ Dei de possibilibus, qua talibus, reiectis contra non paucos ibi quæstione secunda, ac similiter futura conditionata qua talia: ibidem quæstione tertia eo adeat lector cum ad manum hoc tomo habet: ubi etiam obiectionis postremæ inueniet solutionem, est enim efficacis auxilij, seu futuritionis conditionata boni nostri vñs sub auxilio præcognita ratio sit inducens, ut aliud ab ipsa ametur electione ipsa: nempe auxilium formaliter, & expresse, & bonus eius vñs interpretatiue: id tamen affectu desiderij istorum amatur, non autem complacentia in ipsam: quia bonitas, non ut existens absolute representata, solum excitat ad desiderium sui, ut existat in alio statu non autem in illo: atque absque complacentia in illo non absolute suæ existentia, pro quo complacentia obiectum incapax est, ut eis locis fufius respondebamus, atque explicabamus.

5. Tertius Recentiorum scrupulus. An si electione illa auxilij efficacis, quia efficacis præcogniti, efficacis ipsa auxilij amaretur formaliter, & expresse (quod ipsum de amore interpretatiue ipsius dubium esse poterat) boni vñs, & consequentis gloriæ per illum libertas periret. Perituram supponit Herizæ sæpe citato capite 3. & Recentiores alij, contra quos negative respondeo: quam negatiuam resolutionem supponit Soarius r. de essentia prædestinat. cap. 7. numero 10. Ratio est in aperto: quia, cum efficacis auxilij fieri in futuritione conditionata boni nostri vñs sub auxilio eodem ad electionem illam præsupposita electionis illius in illum, siue formalis, siue interpretatiue amor (nunc permissus) solius complacentiæ esse possit: quare ad illam electio, qua desiderium, & secundum antecedentem suam adhiuitatem minime terminaretur, nedum secundum causalem suam efficaciam, & connexionem, quæ sola eius statui libertati & purificata conditione eiusdem boni vñs libertati absolute possit officere: solum ergo terminaretur in bonum vñs sub eo auxilio conditionate futurum: quia complacentia de ipsius conditionata futuritione esset, quam tunc supponeret: qua desiderium vero, & actiua ea electio esset, efficaciam totam, & actiuam connexionem in auxilium tunc solum exercere possit nullquam in eius efficaciam terminaretur: quia vero eius interuentu bonum ipsum vñs mediate, tunc

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

etiam, sicut nunc, causaret, certoque, & necessario necessitate logica, & consequente ex futuritione conditionata. quam ex eius boni vñs, & consequentis gloriæ absolute intentione electio illa supponit, actiuitatem suam in bonum vñs, & gloriæ prædestinati absolutam exerceret respectu eorum interpretatiuum desiderium, tamen respectu eorum intrinsece efficacis interpretatiuum adhuc desiderium non fit: quare nec potest ipsorum absolute libertati officere.

6. Scrupulus quartus. An directiua electionis prædestinatæ scientia ad purum, & adæquate media fit, & quorum conditionatorum contingentium? Et circa primum certum est plures nostro intelligendi modo actus scientiæ naturalis de rerum naturis, essentis, conditionibus, & proprietatibus requiri, saltem remotè ad prædestinatam electionem: plures etiam actus visionis causarum moralium naturalium existentium in tota prædestinationis serie ad eius effectus apponendos intercedere ut vniuersim notauimus, & quantum satis sit, recensuimus controuers. 6. de prouident. d. 2. quæst. 1. n. 3. & 4. nec specialem in prædestinatione (de qua hic) seu prædestinatæ mediæ efficacis electione, quæ in prouidentia, & electione mediæ sufficientis pro reprobo non inueniatur habet difficultatem, & de re neutrobique vllam, ut ibi notabam: quare de scientia solum media oportet hic definire ad quædam obiecta conditionate contingentia, eorum quæ in tota prædestinationis cuiusque contextura obueniunt, ostendatur? Breuissimè autem statuo, eorum omnium contingentium, quæ quouis gradu ad finalem gratiam, in qua prædestinatus quisque decedit conducunt conditionatam, seu mediæ scientiam de ipsorum conditionata futuritione ipsius prædestinationem essentialiter ingredi, atque electionum mediorum quarum collectione ordinata illius prædestinatio integra complectitur esse directricem, reliquorum vero contingentium, quæ in prædestinati vita eueniunt, nec ad finalem eius gratiam vllatenus conducunt scientiam mediæ non ingredi, neque electionem prædestinatam vlla ex parte dirigere. Ratio est facilis. Quia vniuscuiusque prædestinatio est non ad gloriam vtriusque, sed ad tantam determinatæ gratiæ & iustitiæ finali, iurique, & exigentiæ ipsius respondentem: vnde quidquid ad cumulum gratiæ, & iuris illius ad tantam gloriam, ad quam vniuscuiusque prædestinatur, ut medium ad eius contingentem actus quibus particula gratiæ, & iuris illius respondentens, conducit, à Deo præciscendum conditionate præparandumque est, ut certissime liberetur, & saluetur, eo salutis, & gloriæ gradu, ad quem præscientia & præparatio beneficiorum Dei, seu prædestinatione diuina infallibiliter ducitur ac perducitur. Reliquorum vero contingentium, quæ nullatenus ad gratiam finalem conducunt media, tamen efficacis, prædestinatione, seu electione prædestinatæ non apponi certum ex eadem ratione est. Quare neque futuritionis conditionate illorum scientiam prædestinationem ingredi, neque ad prædestinatam electionem supponi.

7. Explicatius minutiusque conclusio euoluta, docet actus omnes indifferentes (si tales in actionibus nostris admittantur) mediæ siue cogitationes Dei prouidentia haud dubio dispositæ ac præparatæ nos ad illos inducentes de facto à Dei prædestinatione non esse neque efficacis mediorum illorum, futuritionisve conditionatæ eorum actuum conditionatam scientiam, ut electionis prædestinatæ directricem, vsquam ingredi: scientiam vero mediæ efficacis auxiliorum, & futuritionis conditionatæ contingentis oblationis paruuli ante vñm rationis emouit à parentibus vel aliis, quibus ad regenerationis lauacrum offertur, & intentionis legitima, ac requisita baptizantis paruuli prædestinationem ingredi? Item mediorum efficaciam, seu conditionatæ futuritionis sub illis bonorum operum, ac meritum prædestinari iusti adulti, etiam per peccatum mortificandorum. Hæc enim per peccatum reuiuiscere, & gratiam ipsi respondentem per subsequutam penitentiam restitui omnium Theologorum communis sententia est: secus eam quæ ex opere operato

ex sacramentis percepta fuit: quare scientia media de contingenti eiusdem perceptione conditionata ea solum parte, qua ex opere operantis gratia aliquid bono illo ad sacramentum accessu perceptione recipit ad prædestinationem spectabit. Rursus scientia media de honestis actibus, & de congruo solum auxilia gratiæ ad penitentiam prædestinato peccatori pro merentium eius prædestinationem ingreditur: remota enim ad gratiam, & iustitiam finalem prædestinati illius conducunt. Denique, & permissionis peccati media scientia ex cuius penitentia iustior, humilior atque ad ampliores gratiam lapsus prædestinatus resurget, ac pristinam recuperabit: locus peccatorum ipsum, quod, licet recuperationis illius, & augmenti gratiæ occasio sit, à Deo tamen præparatum nusquam fuit, nec intentum. Dixi *denique*. Nam, licet decretum gloriæ ob finalem iustitiam prædestinati collatum necessario prærequisitum medium sit ad gloriam, ad quam quis prædestinatus est, ut de facto, formaliter, actu, & exercite ab ipso obtineatur, & possideatur: liberum autem, & contingens sub hypothese decessus prædestinati in gratia, non est; sed necessarium ex fidelitate promissionis diuinæ de gloria ita decedentibus largienda: quare nec scientia media de eo esse potest; esset autem si ea adesset absoluta promissio.

CERTAMEN VIII.

*Ultimi ceteris grauioris scrupuli
expeditio.*

1. **Q**uintus scrupulus Recentiorum, & qui in re præsentente postremus est. An, licet, ut auxilium efficax prædestinatione, seu electione prædestinatau dometur, scientia media efficaciam auxilij, seu conditionatæ futuritionis euentus contingens sub illo essentialiter ad eiusmodi electionem prærequiritur, & ex parte prædestinationem continuit, ut hætenus ostendimus; alio autem non prædestinatio, siue prædestinatio electionis ordine, possit ex scientia solum simplicis intelligentiæ à Deo donari; ac subinde electionis medij efficaciam absolute sumptæ scientia media essentialia principium directionis non sit; sed solum electionis prædestinatæ, seu ex certitudine, & infallibilitate euentus contingens absolute obtinendi prædestinationis essentia inclusus: videtur enim ex vna parte principium directionis omnis electionis, & collationis auxilij efficaciam absolute esse debere: siquidem quocunque modo, & ordine à Deo efficax auxilium absolute eligatur, & conferatur ex fine aliquo ad quem, non conducatur solum, sed de facto, & cum effectu ducatur, eligendum, donandumque à Deo esse: & à Deo, non quidem infuso, & incerto euentus, non solum quem potest, sed quem habiturus de facto est ad finem, ex cuius intentione eligitur, atque à Dei providentia ordinatur, etsi ex inefficaci finis intentione à Deo provideatur, atque ad finem illum ordinatur; si quid valent datæ hætenus à nobis, vel ex aliis approbate rationes pro necessitate scientiæ mediæ ad prædestinationem constituendam dirigendamque prædestinatam electionem maxime propugnatam certam.

2. Aliunde vero videtur scientiam mediā de auxilij, seu medijs de se indifferentis, & extrinsecus efficaciam principium essentialia directionis electionis omnis auxilij illius absolute esse non posse, salua contingentis euentus libertate, ac subinde scientiæ mediæ quæ supponebatur essentia consistente: quare, & sententiam affirmantem contradictionem inuolueret, cum scientiam mediā destruat, quam supponit; si enim scientia media essentialia principium huius secundum essentiam, & intrinsecum sui nude sumptæ, & consideratæ natura essentialiter præsuppositum, & prærequisitum

sit: fiet, ut in statu absoluto nulla electio, & collatio absoluta auxilij efficacis à Deo esse possit, quia scientiam illam essentialiter, & principium sui natura & causalitate præsupponit. Cum autem absoluta auxilij illius entitas, existentia, & intrinsecum esse dependentiam à Deo ipsum vere potente eligere, & conferre imbibitum medullitus habeat, nequeatque Deus illud eligere, & conferre, nisi per aliquam electionem vere possibilem: fiet tandem, absolutum esse intrinsecum, & entitatem auxilij efficacis scientiam illam, ut sui principium essentialia etiam supponere: nempe principium, cum quo purificata conditione per auxilium de ipsum, & contingens quod sub illo erat conditionatæ futurum, eoque posito in absolutum transit, & absolute non esse ex principio, & causæ sui de prærequisito essentiali, & antecedente natura profus repugnet: quod ipsum est liberum, & contingens absolute non esse. Sed neque conditionate: cum nec in statu illo, vltimo ab essentialia sua essentialique respectu ad principium illud essentialia sui quæ prædestinatæ, quare, & scientia media, quæ eiusmodi principium esse debeat in hypothese poni ac præcedere, sub quæ æque necessarius bonus auxilij efficacis usus erit, atque illa electio, quæ ex collatione, atque auxilio absolute positus necessarius absolute fore nuper concluderetur.

3. Ob hæc argumenta duæ possent esse hæc super Theologorum scholæ nostræ opiniones. Quarum altera, si alterius aduersæ fundamento verisimiliter satisfaciatur satis probabilitatis habebit. Pro affirmatæ, quæ numero secundo fundabamus) essentialis prædestinationis & directionis scientiæ mediæ ad auxilij efficaciam quocunque, & omnem etiam non prædestinatum electionem, responderi ad negatiuæ fundamentum posset, ab iis, qui principia remota omnia, causas per accidens, & censent & appellant, scientiam medianam ipsam auxilij, à quo proxime eius bonus usus, & contingens effectus absolute prouenit, & principium remorum solummodo esse ut patet, & causam per accidens, ut musicam in Architecto ad ædificandum. Alij voce non adeo dura fors respondeant: causam, remota remque quodvis principium vere causam, & principium, neque ita per accidens, esse; ut vero, cum proxime non induant, eorum carentiam, seu agitionem ex parte actus primi proximi, quem non constitunt, non requiri: quare principij proximi, & auxilium & creatam voluntatem adæquate contineri indifferentiam ad bonum auxilij usum, vel eius omissionem, aut usum oppositum saluat determinationem, & connexionis principij remoti, per se etiam essentialiter, remota tamen, requisiti cum bono vii auxilij illius huius libertati officere minime possit. Hæc tamen, & alia, quæ pro compositione præfinitionum nostrarum actum regularum per scientiam mediā cum coramdem libertate ex Socritis nostris referebamus conuenerunt. 4. de voluntate d. 6. quæstione secunda responderi etiam hic possent; quæ tamen longius memoranda nunc, & consultanda non sunt, cum ea omnia eo loci reiecerimus. Solum addo ea ad præsens minores probabilitatis specie responderi, quam pro illis præfinitionibus posse. Cum hæc principia per se, & essentialiter, aduocare remote requisita ad auxilium efficax, eiusque bonum usum non sunt; in præfenti vero, tam electio efficacis auxilij essentialia sua per scientiam mediā regulata, quam scientia ipsa media, quæ regulatur, tam auxilij efficacis quam boni usus ipsius principia, licet remota, necessaria tamen, & essentialia requisita sunt.

4. Dices connexionem illam, tam electionis auxilij efficacis essentialia sua per scientiam mediā regulatam quam scientiæ mediæ regulantis cum bono auxilij vii, & effectui contingentis purificata conditione, seu auxilio efficacis per eam electionem absolute posito, consequentem solum, & logicam esse; tamen in coniuncto electionis illius & auxilij efficacis absolute positæ, & antecedente natura & causalitate absolute bonus illius usus constitutus: quæ est enim connexio à futuritione conditionata, quam scientia media supponit, ut obiectum, tota prouocatur, &